

ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Είναι η πολιτιστική κληρονομιά εχθρός της ανάπτυξης;

Παρακολουθούμε με ιδιαίτερο ενδιαφέρον τον διάλογο, που έχει αναπτυχθεί σχετικά με την επένδυση στο Ελληνικό και όλη τη σχετική επιχειρηματολογία περί αρχαιοτήτων και της ανάγκης προστασίας τους. Σ' αυτό το πεδίο συζήτησης μπορεί εύκολα κανείς να παρατηρήσει, ότι συγκρούονται όλα σχεδόν τα ιδεολογήματα από την πλευρά του ακραίου νεοφιλελευθερισμού περί επενδύσεων και ανάπτυξης.

Είναι εκπληκτικό πόσο εύκολα ορισμένοι ξεχνούν ή κάνουν ότι ξεχνούν. Καταντάει μονότονη και κουραστική η ίδια επαναλαμβανόμενη επιχειρηματολογία για την ανάγκη των επενδύσεων και της ανάπτυξης που θα έρθει, χωρίς σκοπίμως βέβαια, να γίνεται καμία αναφορά για τους όρους, που πρέπει να ακολουθεί οποιοδήποτε επενδυτικό σχέδιο, τουλάχιστον με όρους λειτουργίας σε ευρωπαϊκές χώρες. Εξίσου κουραστικό είναι και το απίστευτο επιχείρημα, που ακούμε από τους λάτρεις των επενδύσεων με όρους μπανανίας για το ζήτημα –όπως αυτοί το αντιλαμβάνονται- των αρχαίων στην περιοχή του Μητροπολιτικού Πόλου Ελληνικού – Αγ. Κοσμά. Ούτε λίγο ούτε πολύ μας λένε, ότι δεν είναι δυνατό να υπάρχουν αρχαιότητες και μνημεία στο χώρο του πρώην αεροδρομίου, γιατί ακριβώς εκεί λειτουργούσε αεροδρόμιο. Μ' άλλα λόγια αεροδρόμιο και αρχαία είναι έννοιες ασύμβατες κι άρα όσοι υποστηρίζουν κάτι διαφορετικό είναι εχθροί των επενδύσεων της ανάπτυξης κλπ. κλπ.

Ας δούμε λοιπόν μια διδακτική ιστορία από το πολύ πρόσφατο παρελθόν. Αλήθεια, όταν επιλέχθηκε ο χώρος, όπου λειτουργεί μέχρι σήμερα ο νέος διεθνής Αερολιμένας «Ελ. Βενιζέλος» στα Σπάτα βρέθηκαν αρχαιότητες κατά τις εργασίες κατασκευής; Η απάντηση είναι προφανής. Πάμπολλες, πολλών περιόδων από την υπονεολιθική μέχρι την βυζαντινή περίοδο (προϊστορικός οικισμός στο Ζάγανι, οδοί, εργαστηριακοί χώροι, αγροικίες, ταφικοί περίβολοι κ.α., ιστάμενα μνημεία όπως ο Ι.Ν. Αγίου Πέτρου, που μάλιστα μετακινήθηκε για λόγους εξυπηρέτησης του έργου) και μια σειρά από άλλα κινητά και ακίνητα μαρτύρια της δραστηριότητας του ανθρώπου μέσα στο χρόνο. Μάλιστα για να τελειώνουμε μια για πάντα μ' αυτό το αστείο επιχείρημα τα αρχαία που βρέθηκαν ήταν τόσα σε ποσότητα, ώστε να λειτουργεί και μουσείο σε χώρο του αεροδρομίου, όπου εκτίθενται ευρήματα των σωστικών ανασκαφών. Φανταζόμαστε ότι, αν μετά από δεκαετίες χρειαστεί να δημιουργηθεί άλλο αεροδρόμιο κάπου αλλού, δεν θα υπάρχει νουνεχής πολιτικός, που σε οποιοδήποτε σχέδιο αλλαγής χρήσης του σημερινού αεροδρομίου στα Σπάτα, θα υποστηρίζει, ότι επειδή λειτουργούσε εκεί επί δεκαετίες και προσγειώνονταν και απογειώνονταν αεροπλάνα δεν βρέθηκαν αρχαιότητες!

Κάτι αντίστοιχο συμβαίνει και με την περίπτωση του Ελληνικού. Στην περιοχή υπάρχουν, διάσπαρτα είναι αλήθεια, μνημεία των αρχαίων και νεότερων χρόνων. Ανασκαφικές έρευνες έχουν αποκαλύψει κατά το παρελθόν επίσης αρχαιότητες ορατές μέχρι και σήμερα (εργαστηριακούς χώρους, λατομεία, ταφικό περίβολο –σήμερα όχι κατά χώραν – κ.α.), ενώ παράλληλα ήδη από το 1957 έχει κηρυχθεί λόγω των σημαντικών αρχαιοτήτων που υπάρχουν η χερσόνησος του Αγ. Κοσμά αρχαιολογικός χώρος. Επιπλέον **γνωρίζει και ο πλέον αδαής περί τα αρχαία, ότι εκσκαφές σε έκταση χιλιάδων στρεμμάτων στην Αττική είναι βέβαιο, ότι θα φέρουν στο φως αρχαία κι όχι πετρέλαιο.**

Το μύθευμα λοιπόν περί ασυμβατότητας αεροδρομίου και αρχαίας και νεότερης πολιτιστικής κληρονομιάς καταπίπτει αμέσως και η επιμονή σε αδιέξοδες και ατελέσφορες πρακτικές διαχείρισης μόνο, ως ιδεοληψία μπορεί να κριθεί.

Ακούμε όμως κι άλλο ένα επιχείρημα: ότι τάχα, αν υπάρξει κήρυξη αρχαιολογικού χώρου, θα καθυστερήσει η επένδυση. Ας δούμε τι πραγματικά συμβαίνει με βάση το νομικό πλαίσιο που υπάρχει. Ο Ν. 3028/2002 «Για την προστασία των αρχαιοτήτων...» στην παρ. 2 του άρθρου 12 ρητά αναφέρει, ότι οπουδήποτε πρόκειται να υλοποιηθούν σχέδια οικιστικής οργάνωσης και δεν υπάρχει κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος αλλά ισχυρά επιστημονικά στοιχεία, που τεκμηριώνουν την ύπαρξη αρχαιοτήτων, τότε η Πολιτεία είναι υποχρεωμένη να προχωρήσει σε προσωρινή οριοθέτηση ή κήρυξη αρχαιολογικού χώρου. **Ας μην κρύβουμε τον ελέφαντα μέσα στο δωμάτιο.** Αυτή η διάταξη προστατεύει το πολιτιστικό περιβάλλον από στρεβλές αντιλήψεις προηγούμενων δεκαετιών για την οργάνωση και χρήση του χώρου σε μεγάλα και δημόσια ιδιωτικά έργα. **Δεν μπορεί να υπάρξει οποιαδήποτε άλλη ανάγνωση.**

Γνωρίζουμε οι εργαζόμενοι στο υπουργείο πολιτισμού από πρώτο χέρι, πόσες φορές στο παρελθόν δώσαμε σκληρούς αγώνες για να υπερασπιστούμε το αυτονόητο. Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το Μετρό Θεσσαλονίκης. Γνωρίζουμε ότι όπου επικράτησαν μικρόνοες και εξαμβλωματικές αντιλήψεις διακυβεύτηκε το κύρος της αρχαιότερης Δημόσιας Υπηρεσίας με πιο χαρακτηριστικό το παράδειγμα των ανασκαφών στην Αμφίπολη.

Γνωρίζουμε πολύ καλά, ότι επενδύσεις και ανάπτυξη χωρίς ανθρωποκεντρικά χαρακτηριστικά δεν ωφελούν το κοινωνικό σύνολο, στο οποίο υποτίθεται ότι απευθύνονται.

Γνωρίζουμε ότι τα μνημεία ορατά κι όσα μέλλουν να αποκαλυφθούν στην περιοχή του Ελληνικού δεν επηρεάζουν, ούτε καθυστερούν την επένδυση. Αντίθετα μπορούν να προσδώσουν, όπως έχει αποδειχτεί πολλές φορές προστιθέμενη αξία.

Αντίθετα αντιεπενδυτικές και αντανάπτυξιακές είναι όλες εκείνες οι φωνές, που διαχρονικά υποστηρίζουν τη γνώστη θέση «τσιμέντο να γίνει», όσοι με λάθος χειρισμούς διακυβεύουν το μέλλον της επένδυσης σε δικαστικές αίθουσες, καθώς αν δεν διατηρηθούν οι πρόνοιες της κείμενης νομοθεσίας είναι βέβαιο ότι θα υπάρξουν προσφυγές, όσοι δεν πιστεύουν ότι είμαστε κάθε λέξη του Συντάγματος, όσοι αγνοούν, ότι **ένα από τα ταυτοτικά στοιχεία της καθ' ημάς Αριστεράς είναι η προστασία και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.**

Η επένδυση στο Ελληνικό μπορεί να γίνει αλλά με απόλυτο σεβασμό σε ότι προβλέπεται από την νομοθεσία. Δώσαμε πολλούς σκληρούς αγώνες στο παρελθόν για να υπερασπιστούμε εργασιακά δικαιώματα και να αποκρούσουμε κάθε προσπάθεια ιδιωτικοποίησης και απαξίωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς. **Με το ίδιο πάθος και την ίδια ευθυκρισία θα συνεχίσουμε.**